

הנגזר עלי' בראש השנה ופעמים שהוא לרעה לפחות מן הטובה שפסקו לה.

אמנם בשנה טובה יש לחקור אם ר"ה בשנת אם זה סימן טוב וצוה מלאנו שנים שרעו ציורו ושנים שטובות ציורו הי' ר"ה בשנת דשני שנים שנחרב ביהמ"ק הי' ר"ה בשנת כמו דאיתא בירושלמי פ"ד דמענית יום שחרב בית ראשון ר"ח אב הי' ואחר בשנת הי' ונית שני נחרב בט"ז ג' ב' בשנת ושניהם מוצאי שביעית היו כדאיתא בנבלי. ולפ"ז בנית ראשון ר"ח אב א' שנת ו' טזת"ד הי' כסליו ג' מרחשון א' ב' חשירי ז' וכן בנית שני שנחרב בט"ז יום ח' הי' ר"ח אב ז' ולפי חשון זה הי' ר"ה ו' אכן זה אי אפשר כדאמרינן ר"ה דף ק' רח"כ יוכב"פ חל לאחר השנה וע"כ עשו שני חסרים שיהיה ר"ה יום א' (ועוד השנה ע"כ לא נוכל לאוקמא דמוצאי שביעית אין מעניין השנה).

בשנים שיוחר טובות מנינו שניחלנו עון העגל היו בשנה שחל"ה בשנת וכן הקמת המשכן (דביום ה' ילאו ישראל ממלרים מדרש נן בשנת פ' ט') כדכחנו החוספ' במרובה דף פ"ג ע"ג. וכן שנה שנכנסו לארץ הי' ג' בשנת שמשא מת בשנת ז' אדר א"כ ר"ח אדר יום א' וקוי ר"ה בשנת (ועיין חוס' מנחות דף ל' וכן הראש' ש' צפ' ערני פכחים). **ויובן** זה במשל — שר אחד נענדות המלך חטא והמלך קנף עליו עד מאוד ונז' להשופטים לדון כפי שורת הדין וילך השר לנקש לו מליצים היוחר טובים שיעמדו לו בשעת דינו אבל המליצים שוטו להם אחד אחד ולא נשאר איש שרצה לקבל עליו המשרה הזאת באמרם כי אין לו החננלות ואחא רהו להענש. והשר ברחותו כי אין איש עומד לו בשעת דחקו וילך לו מאוד ויגד לאשהו אח כל הדברים האלה. והנחמהו אשהו והאמר אליו למה פניך נופלים ומה לך פנות אל המליצים הלא חנני יונא ונא נחנר בית המלך הפנימית וגם שם לי אוהבת קשורה בנפשי שהעמוד צעח נרהי השקט ושומע חנני אדנר לך אל המלך ואל השופטים: ויהי כן כאשר אמרה וכשהגיע יום הדין והעמד האשה למליצה טובה נזר אישה ומשפט השר נחרץ לזכותו: — ואך ימים מועטים עברו והנה גם שר אחד נענדות המלך חטא כחטא שר הראשון וגם אוחו נז' המלך להחניצ לפני השופטים שיענור עליו המשפט ויאמרו לו אוהביו לך נא. ונקש לך איש שומלך נעדר לפני השופטים. והשר נזכרו כי זה זמן קצר אשר גם חנירו נדק בדין לחק להם והשיב הלא גם לאשתי מוזירים רבים נחזר בית המלך גם היא חדנר טוב עלי אל המלך והשופטים וגם אני אלא נקי. אמנם השר האחרון הזה הי' איש זקף וקנף ולא שמר

בנאח

ודע ג' עשה זה שהתפלל בשמי מדות חנינו מלבנו וביחר חנינו אחת נגד אב ואין לנו מלך אלא אחת נגד מלך. ואחר שהקדים זה אמר ודאי חטאנו לפניך ולכן ממז"פ או חנינו אחת רחם עלינו כרחם אב או אם מלכנו אחת ואלנו עבדיך עשה עמנו למען שמך שאלה נקרא חנון ולכן נענה. וזה שאמר לא מפני שזה גדול מזה אלא שזה מעביר על מדותיו שר' עקיבא נחפילתו חנינו מלכנו לנדיקים ולצינאים העביר ישראל לפני כל מדותיו של הקב"ה בלשון העביר כל טובי על פניך: ולזה ישדל האדם לעורר נחפילתו רחמים לפני הקב"ה וירשאו בהמלאו ועי' שיציל ענינו מעיון חפילה יהי קרוב צעת שיקראוהו.

אבל לא יחשוב האדם כשעברו ר"ה ויהב"פ כנר נגזר הכל וח"ל להתפלל עוד בכוונה ע"פ שיש לפרש הפסוק ירא את ד' בני ומלך עם שנים אל תחערב דרנים חושנים דהחילוק בין ימים טראים לכל השנה דבזה יש לירא הקב"ה יותר כיון דהקב"ה הוא מלך כמו שאומרים המלך הקדוש חחת הא' דהוא שופט אז אח בני אדם. ואין הדנר כן דבזה איט ירא הקב"ה רק ירא אח העונש שיועד שעתה נשפט אבל היראה היא המיידית ולא תשחנה וזהו דקאמר ירא את ד' בני ומלך פי' בכל השנה הירא אוחו כמו בשעה שנקרא מלך ועם שנים שמנים ביראה אל תחערב.

אכן למה הכהנו ירא את ד' בני ומלך השו' המלך להקב"ה יובן עוד ע"פ מה דאמרינן נרכות פ"ט וא"ר יהודה

ג' נריכים רחמים מלך טוב ושנה טובה וחלום טוב, מלך טוב שנאמר פלגי מים לבמליכים, שנה טובה שנאמר המיד עיני ד' לקיך זה מרחשית השנה ועד אחרית השנה, חלום טוב שנאמר והחלימני והחייני. רש"י פי' נריכים להתפלל שיבואו שם נירו של הקב"ה והמהרש"א חיימה הרי הכל ביד הקב"ה ולכן פי' שגריכים רחמים מוחללת השנה וגם זה ק' דהכל נריכים רחמים מתחלת השנה כדאמרינן ועל המדינות זו יאמר: אבל יש לנאר אפכא מדברי מהרש"א דאדרבא ודאי כל נצירות האדם נגזרו טרם נולדו ונפרט נר"ה ולא נקל לא יסחטו אלא נשלטה אלו אין גזרה כלל בהחלט דכל עת אפשר להשתנות ולכן אין די להתפלל בהחילה על מלך טוב לא בכל עת לירך הפלה דבין יהיה טוב נפיה' רע בכל עת לנז' ביד של הקב"ה. וכן נחלום דקאמרינן חלום ולא פשרא באגרתא ולא איקריא דהרי לכן מחפללין אם נריכים דפואה רפאם זה מרווח אף אם חלום ומחלימני אכן בזה עדיין לא נגזרה הגזרה אלא אח"כ והחייני על ידי גזירתך. וכן השנה כדדרשינן נר"ה פ"א תמיד עיני ד' לקיך זה וגו' עמים לטובה עמים לרעה פירש' פעמים שהעמים האומנים לסיף השנה לטובה היא להקל עלי מן הפורענות

לחתחק ליראה את ד' כדי שיקיימו המצוות את יגדלו חגל לפ' זלמה הקדים למען ישמעו אחר שהקדים שהגנים בלחם כדי לעשות בתורת חנוך ויש לפרש דאמרין בחגיג' דג' מ' ר' מעש' בריב' צור' א' צ' חסותם של כלם להקביל החפץ יהושע נפקיעין אמר להם מה חידוש בניהמ' ד' היום וגו' שנה של מ' יהיה שנת של רחב' ע' יהיה ונמה יהיה הגדה היום אמרו לו צ' הקהל ומה דרש זה הקהל הם העם האנשים והגשים והטף הם אנשים צדיקים ללמוד וגשים צדיקים לשמוע טף למה צדיקים כדי להקביל שכל ללמודיהם אמר להם חרגליה טובה יהיה גידכם ונקשתם לאצדה ממני ע' וק' למה שמח מהוד בדרשה זו ונפרט לחיות גרסאות שגורסין יהיה לי צידכם ויש לבאר דכפי שמואל נדרבות דף כ' ר' יהושע ה' גורם שנחמנה רחב' ולכן נעשה גם לר' שכל נומה שדרש רחב' בטוב ולמה שמח מהוד חמור חרגליה טובה שא' כי הייתי בגורם שהיא צידכם נקשתם לאצדה ממני. ולכן גדול ג' שכל הגשים שנוצחים צדיקים להורם וליראה ועל כן הקדים נשים ונותן טעם וצדיקים ג' ישועו בתחילה ומחמיהן ואחר כך ילמדו ויחזיקו חופן קיום המצוות.

ונפרח בתוכחת הגשים למה הירא ציוי רע עון עקני יסובני ומי יהן לי שומע לי ונפרט במצוות שנהקדשו בהם לנד כמו שער הראש ומוקו' ואקרא צנרון שמהירק חגל חינו חזק אל אחשך כאשר שחוק חגל חינו מהירק אר' קולי להגד לעמי פשעם ולציח יעקב (כה חמור לניה יעקב וחמור המדרש ניה יעקב אלו הגשים) חטאיהם. והוא יום יום ידרושון ורעת דרכי יחפזון כגוי אשר לדקה עשה ומשפט אקיו לא עז יסלמוי משפטי דק קרבת אקים יחפזון ולמה לא אדבר חוכמה אחרי שרגילים לחפז דבר ד' ומשל לרועה שמחניף לשה הסבורה והחללה וח' מולא לה מזור וחרופה ומה יועילו להלאן כל חלה הם לא יחששם ויחזקם: וחנה נעה מרת נפשה ונשפכה לנה בתפילה לפני ד' בשלה אמרה אם ראה תראה בעני אחתך חכמהני ולא חשבת את אחתך ונתת לאחתך זרע אנשים וכו' ודרשין בנדרות פ' אמר ר' א' שלש המצוות הללו למה אמרה חנה לפני הקב' רבש' שלש דרכי מ' יהיה בראש בלשה נדה חלה הדלקה כלום פנתי על אחד מהן. והא דמיתם דרשה זו לאחתך י' דג' מצות האשה נוכח כחמה נדה אחתך כגפן פורי בירכתי ביתך וארז' אימתי האשה כגפן פורי כשהיא ננועה בירכתי הבית ואז היא כשפחה חגל בכל עת נקראה עקרת הבית. גלגול עסה הוא מעשה שפחה וכן הדלקת הנר. אכן אחרי שהאשה עשה כל חלה לכבוד הקב' היא חמה של הקב' ולכן אמרה הנח אחתך: ומה שפרטה ג' מצות אלו דוקא יש לבאר דאמרין המקיימת

קלד

כראוי חכמה וכו' אשתו ונחמיהו קס והנה אחת מוטת אחריות עד אשר נשאר סיומי אחריותו נחוק לעין כל: וכל זאת האשה הלכה עמו אל הבית דן להמליך בערו לפני הנוסף. אכן אך פתחה פי' לידר והמליך בראויה לרבה המכה על פני שאלה וזה ועל מה זה ומחלחל האשה וענהה כך וכך כדי לנקש ממנה לאישה ולא הללית נידה. ויען אחד מן העומדים שם ויאמר הלא הם הסימנים ממונות אישה האכזרי. ויהנה הנוסף ויאמר וידבר אל האשה לחים אשר אלה לו נעשית סניגור הלא רק לקטיגור חובל להגיש לפנינו ומשפט השופטים יאל להרשיע את אשר ולהענישו: — וזה יתבאר איך ר' שחל בשנת פעמים שהוא לטובתו ופעמים שהוא סימן לרעה ח' כי ישראל שחטאו כל השנה בעלות קול השופר ציוס הדין מנפים שנתקיעתו יעוררם השטן וזכה התקיעות יהיו לסניגור. וכל זה כשחל ר' בחול חגל כשחל בשנת איך יומא לכו זכות להגדיקו ציוס הדין אכן לזה כל השנה שהיא בת זוגה לישראל כמה דאמר רז' צ' (פ' יח') להיות סניגור בעריו לפני ממ' והשנה יולאת וצאה לפני בסא כבודו כדכתיב ציו וצין צני ישראל אות היא לעולם וציוס ישראל משמרים השנה כראוי הקב' מוחל עונותיהם. חגל כל זה דוקא כל זמן שישאל מקיימין את השנה חגל שאין משמרים את בת זוגם כראוי וחדרבה מחללין את כבודה צדיקים (בפרהסיא) איך חשבה השנה סניגור להגדיק משפטיהם הלא חשבה קטיגור: ועל כן כדז' אחר להקוע בשנת ה' כדי להרחיק מחילול שנת משום גזירה שח' יעצמו ד' אמות צרה' חגל מי שמחלל כל השנה את השנה בטלטול הלא אז לא לנד שלח נעשה סניגור לפני חלה אחרי שלא אירענו שטן שוב צדיקים לדאוג להצרי צדיקת כל שנה שאין חוקיעין בתחלתה מרעין לה נסיפה.

ולכן נפרט צדיקים באלו שר' חל בשנת נהאמך בתאונה צלי הפסק כי המופלא מוחל כל נדע ובמחוסה ממנו כל נשאל ומי יודע אחריה השנה הם טוב ואם רע הוא וכו' אמרין צ' דף ט' כל שנה שאין חוקיעין לה בתחלתה מרעין לה נכופה. וכן משהרצו אחרי שכלה לכחוש הס' ונהנה אל הכהנים ציו לוי צ' לפני מוחל לאומר מקץ שבע שנים ניועד שנת השמיטה וכו' הקהל הם העם האנשים והגשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ד' אקים ושמרו לעשות את כל דברי החורה הזאת: וצדיקים אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את ד' אקים ושמרו לעשות את כל דברי החורה הזאת: ויש לדקדק למה כפל עני וצדיקים הרי הוא בכלל והטף וי' דאמרין אנשים צדיקים ללמוד וגשים לשמוע חגל הבנים נריך